

מן התלמוד

סדר נשים, מסכת גיטין, דף פ"ט

היה דנפק עלה קלא דאיקדשה לבר בי רב. אתייה רב
חמא לאבוה, אמר ליה: אימא לי, היכי הוה עובדא? אמר
ליה: על תנאי קדיש, אדעתא דלא אזיל לבי חוזאי, ואזל.
אמר ליה: כיוון דבעידנא דהואי קלא לא הואי אמתלא,
זאז כל כמין דמחזקת אמתלא.

נפק עלה קלא - יצא עליה קול (שמועה)

בר בי רב - תלמיד

אדעתא דלא אזיל - על דעת שלא ילך

הסבר: על אישה אחת יצאה שמועה שהיא התחתנה
עם אחד מתלמידי החכמים. שאל רב חמא את אביו של
האישה מה היה המקרה. השיב האב: אותו תלמיד חכם
קידש אותה על תנאי שלא ילך לעיר בית חוזאי, ומכיוון
שהלך לשם התבטל התנאי, והיא אינה מקודשת. אמר
רב חמא: מכיוון שבזמן שיצאה השמועה לא שמענו על
התנאי הזה, לא סומכים עליו ויש לחשוש שהיא מקודשת.

על המפה

שכונת נווה צדק ביפו

נווה צדק היא שכונה ביפו. היא נוסדה בשנת 1887
על ידי יהודים שרצו לגור מחוץ לצפיפות שבעיר יפו,
והייתה השכונה הראשונה שנבנתה מחוץ לחומות
העיר. השכונה נוסדה על ידי חברת "עזרת ישראל"
שבראשה אלעזר רוקח. **בתחילת המאה ה-20**
גרו בנווה צדק סופרים ואנשי רוח רבים, ביניהם
הרב קוק, ש"י עגנון, דבורה בארון, נחום גוטמן
ואחרים. לאחר הקמת המדינה התיישבו בשכונה
עולים רבים, אך היא נעשתה ענייה ומוזנחת והוחלט
להרוס את רובה. בשנות
ה-80 של המאה ה-20
החלה מגמה של חזרה
לשכונה, ובתים רבים
שופצו ונבנו מחדש.

גגות נווה צדק
(Wikipedia, מייכאלי).

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי
וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק
והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 18:45	כניסת שבת: 19:30
יציאת שבת: 19:57	יציאת שבת: 20:31
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 19:00	כניסת שבת: 20:00
יציאת שבת: 19:59	יציאת שבת: 21:20

סדר נשים | מסכת גיטין פ"ט - מסכת קידושין ו'
פרשת שופטים | כ"ז באב - ב' באלול תשפ"ג (19-13 לאוגוסט 2023)

דף פ"ט: כוחה של שמועה

לפעמים לשמועות שאנשים מדברים עליהן יש משמעות הלכתית חשובה ביותר.
למשל, אם יוצאת שמועה שלאישה מסיימת יש בעל - בגלל השמועה
אסור לה להתחתן עם אף אחד, כאילו שבטוחים שיש לה בעל. זאת, למרות
שאין שני עדים שמעידים שהיא נשואה.

התלמוד מסביר כי רק אם בית הדין בדק את מקור השמועה שיצאה על
האישה והגיע למסקנה שאפשר לסמוך על השמועה הזו, הם סומכים עליה.

דף צ': סיום מסכת גיטין

דף צ' הוא הדף האחרון של מסכת גיטין. נספח חלק מהדברים העיקריים
שלמדנו במסכת זו.

- דין "לשמה" - את הגט צריך לכתוב לשם הבעל ולשם האישה שמתגרשים בו.
- הבעל אינו חייב לתת לאישה את הגט בעצמו אלא הוא יכול למנות שליח
שיתן לה את הגט. גם האישה יכולה למנות שליח שיקבל את הגט מבעלה.
- הבעל אינו יכול לבטל את השליח אלא אם כן הוא מודיע לו זאת באופן ישי.
- למדנו על מאורעות חורבן בית המקדש השני, ועל המושג "עד אחד
נאמן באיסורים".

מסיימים
מסכת גיטין אתחילים
מסכת קידושין!

מסכת קידושין

דף ב': "הרי את מקודשת לי"

"קידושין מלשון מיוחד" - אישה שהתקדשה היא מיוחדת לבעלה ואסור לה
להתחתן עם אדם אחר. המשנה הראשונה במסכת מפרטת כיצד נושאים
אישה, ואנו נלמד עתה על אחת האפשרויות.

"כסף" - זו אחת האפשרויות לקדש אישה. הבעל נותן לאישה כסף ואומר
לה: "הרי את מקודשת לי בכסף זה". הבעל אינו צריך לתת כסף ממש, אלא
גם חפץ. לא בכל כסף ובכל חפץ אפשר לקדש אישה, אלא צריך שהכסף
או החפץ יהיו שווים לפחות 'פרוטה'. פרוטה הוא שווי שחז"ל קבעו כשווי
הנמוך ביותר שאפשר לקדש בו אישה.

כיום מנהג ישראל לקדש את האישה בטבעת. הבעל עונד טבעת על אצבע
האישה ואומר לה: "הרי את מקודשת לי בטבעת זו כדת משה וישראל".

דף ג': האתרוגים המיוחדים של השנה

בשנה שאחרי שנת שמיטה, כל האתרוגים שנדלו בארץ ישראל קדושים
בקדושת שביעית, גם האתרוגים שנקטפו אחרי ראש השנה.

מדוע? הרי שנת השמיטה כבר הסתיימה? התשובה לך כתובה בדף זה.
התלמוד מלמדנו כי באתרוג, השלב הקובע הוא "חנטה" - הזמן שבו הוא

★ | מן ההסטוריה

הישיבה המרכזית העולמית, המכונה ישיבת "מרכז הרב", נוסדה בשנת תרפ"ד על ידי הרב

בית הרב קוק, שבו שכנה הישיבה מהקמתה בשנת תרפ"ד (1924) ועד שנת תשכ"ד (Wikipedia, DMY 1964)

ג. להתנדב במקום בו אפשר לעזור, ולעשות יותר חסדים.

ד. להקפיד על תפילה בכוונה ובמניין.

ה. להקפיד יותר על כיבוד הורים ועזרה בבית.

ו. להתקשר ולבקר יותר את סבא וסבתא.

כל אחד מהילדים צריך לבחור שני דברים בהם ישתדל להשתפר

כמה אתם הייתם בוחרים?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה 'והתפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרס אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

כל קהילה שתצטרף, **תקבל את העלון השבועי**
עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח
הבית! לרישום סרקו את הקוד.

לומדי התלמוד הישראלי- בית ספר 'מורשת זבולון', גבעת שמואל

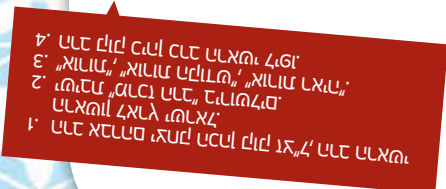

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

חודש אלול

חודש אלול הוא החודש האחרון בשנה, לפי הספירה המקובלת המתחילה מתשרי. יש הסבורים שמשמעות שמו קשורה לקציר בשפה האכדית, משום שהוא חל בסוף הקיץ, בסיום תקופת הקציר. בחודש אלול נוהגים לומר סליחות ולהתחיל במנהגי תשובה וחשבון נפש, לקראת הימים הנוראים בתשרי. רמז לדבר מצאו בפסוק "אני לדודי ודודי לי" - ראשי תיבות אלול, המסמל את האהבה והקרבה בין הקב"ה ועם ישראל.

סדר נשים | מסכת קידושין, דף ג' - ו'

חנט (שלב בגידול) ולא הזמן שבו הוא נקטף. כלומר: ישנם גידולים שזמן הקטיפה הוא הקובע אם הם קדושים בקדושת שביעית, ולכן אם הם נקטפו בשנת השמיטה הם קדושים, אם הם נקטפו אחרי שנת השמיטה - אינם קדושים. אולם באתרוג הפעולה הקובעת היא גדילתו, ולכן כל האתרוגים שהתחילו לגדול בשנת השמיטה קדושים בקדושת שביעית, אף על פי שהם נקטפו מן העצים אחרי ראש השנה.

דף ד': "בני בנים - הרי הם כבנים"

"בני בנים - הרי הם כבנים" - כלומר: הבנים של הבנים נחשבים כמו הבנים. **לבני מה נאמר כלל זה?** ההלכה היא שתרומה מותרת באכילה לכוהנים בלבד. כוהן שהתחתן עם ישראלית, אשתו אינה נהיית כוהנת, אבל מותר לה לאכול תרומה כי היא אשתו של כוהן. ומה קורה אם בעלה נפטר חליה? תלוי: אם אין לה ילדים מבעלה הכוהן, אסור לה להמשיך לאכול תרומה, ואם יש לה ילדים ממנו, מותר לה להמשיך לאכול תרומה. אם גם בעלה של האישה נפטר וגם ילדיה נפטרו, אף יש לה נכדים... מותר לה להמשיך לאכול תרומה. מדוע? כי **בני בנים הרי הם כבנים**. **דהינו הנכדים שלה הם כמו הבנים שלה**, והרי אלמנת כוהן שיש לה בנים מבעלה הכוהן רשאית להמשיך לאכול תרומה.

דף ה': אירוסין ונישואין

אחת הדרכים שבהן אפשר לקדש אישה היא על ידי כסף. האם לאחר קידוש הכסף הם כבר נשואים? עדין לא. **הם רק מאורסים**. אסור לאישה להתחתן עם אדם אחר, אבל עדין יש דברים שכלפיהם היא אינה נחשבת אשתו לגמרי. למשל, אם האישה נפטרה אחרי האירוסין, הבעל אינו יורש את נכסיה. כיצד היא נהיית אשתו לגמרי? **על ידי נישואין**, הנעשים על ידי חופה.

נוהגים שהחתן והכלה עומדים תחת יריעה פרושה. **זוהי החופה. תחת החופה מברכים את ברכות הנישואין. היום נוהגים לעשות את האירוסין ואת הנישואין תחת החופה.** תחילה הבעל נותן לאישה טבעת וכו' הוא מארס אותה, וזאתו מעמד הם גם נהיים נשואים, שהרי הם תחת החופה. בטקס שנערך בימינו בשם "אירוסין", אין הפלה נהיית אשתו של החתן, אלא הם רק מחליטים כי בעתיד יתחתנו.

דף ו': "מתנה על מנת להחזיר"

ביום הראשון של חג הסוכות הגיע אורח לבית הכנסת וספר שארבעת המינים שלו אבדו. הוא ביקש ממשה שיתן לו במתנה את ארבעת המינים שלו כדי לקיים בהם את המצוה, ואחר כך הוא יתן לו אותם בחזרה במתנה. מדוע הוא רצה לקבל אותם במתנה? כי **ביום הראשון של חג הסוכות אי אפשר לקיים מצות ארבעת המינים אם אינם שייכים למקום המצוה**. למשל, מי ששואל אתרוג מחברו, אינו יכול לצאת בו ידי חובת המצוה. משה חשש שאולי אחרי שהוא יתן לאורח את ארבעת המינים במתנה, הוא לא יחזיר לו אותם, אלא שאלו נתן לו חברו פתרון מדף זה: **"מתנה על מנת להחזיר"**. תן לו אותם במתנה, בתנאי שהוא יחזיר לך אותם, ואם הוא לא יחזיר לך אותם יתברר שהוא מעולם לא קיבל ממך אותם במתנה והוא יגלה שהוא לא קיים מצות ארבעת המינים.

דבר תורה

התורה מצווה על נתינת שופטים ושוטרים: **"בכל שעריך"**. שער העיר בו אנו מצווים להושיב את השופטים, היה למעשה עורק החיים הראשי והמרכזי שבכל עיר ועיר. דרך שער העיר היו נכנסים ויוצאים מן העיר, והוא היה בדרך כלל מבוצר ומוגן באמצעי הגנה רבים כדוגמת גשרים מתרוממים, מגדלי שמירה וכד'. החדירה וההבקעה של שער העיר על ידי אויב הייתה סימן וסמל לנפילתה של העיר כולה. ציוויה של התורה להושיב את השופטים בשערי העיר מלמד על המקום החשוב והמרכזי שנותנת התורה למשפט הצדק שבישראל. דיני ישראל ששופטים על פי הצדק והמוסר ישמרו על שערי העיר שלא יפלו, ואילו עיוות הדין וקלקולו עלול להביא חס ושלום לנפילת השער ולחורבנה של כל העיר.

חידה!

התחלנו ללמוד מסכת קידושין. חברו בין הבעל והאישה מהזוגות הללו:

1. יצחק	א. רחל
2. משה	ב. אלישבע
3. אהרן	ג. מיכל
4. דוד	ד. ציפורה
5. רבי עקיבא	ה. רבקה

(א-5, ג-4, ב-3, ד-2, ו-1: תשובות)

שאלות השבוע

1. האם אפשר לקדש אישה בתפוח?
2. האם אשת כוהן שבעלה נפטר יכולה לאכול בתרומה?
3. מה ההבדל בין האירוסין של חז"ל לאירוסין בימינו?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.*פיקוח רואה חשבון

